

KARTA KURSU (realizowanego w specjalności)

PSYCHOLOGIA KLINICZNA (nazwa specjalności)

rok akademicki 2020/2021

Kierunek: Psychologia
Specjalność: kliniczna
Forma prowadzenia zajęć: niestacjonarne

Stopień: jednolite magisterskie
Rok: IV
Semestr: zimowy

Nazwa	Psychologia osób z niepełnosprawnością
Nazwa w j. ang.	<i>Psychology of persons with disabilities</i>

Koordynator	Dr hab. Joanna Kossewska	Zespół dydaktyczny
		Dr hab. Joanna Kossewska Mgr Małgorzata Płoszaj
Punktacja ECTS*	6	

Opis kursu (cele kształcenia)

Wiedza: Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z problematyką funkcjonowania psychospołecznego osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności. Studenci poznają się podstawowe prawidłowości rozwojowe w kontekście niepełnosprawności sensorycznej, intelektualnej i fizycznej. Zdobyta wiedza stanowić będzie podstawę dla budowania praktycznego programu oddziaływań terapeutycznych.

Umiejętności: Podczas ćwiczeń studenci rozwiną podstawowe umiejętności wspomagania rozwoju uczniów z różnymi rodzajami niepełnosprawności.

Kompetencje społeczne: Ponadto studenci rozwiną świadomość ograniczeń i typowych błędów, które mogą pojawiać się w pracy psychologa z uczniem z niepełnosprawnością, a także rozumienie potrzeby nieustannego doskonalenia swoich kompetencji.

Warunki wstępne

Wiedza	Podstawy psychologii ogólnej, rozwojowej i klinicznej
Umiejętności	Umiejętność analitycznego myślenia
Kursy	

Efekty kształcenia

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W 01 – ma wiedzę o funkcjonowaniu osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności	SK_W04
	W02 – zna mechanizmy patologizacji rozwoju osób z niepełnosprawnością	SK_W02
	W 03 – zna psychologiczne podstawy oddziaływań wspierających osoby z niepełnosprawnością	SK_W010

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U 01- potrafi wykorzystać wiedzę z zakresu psychologii osób z niepełnosprawnością w celu interpretacji funkcjonowania jednostki	SK_U07
	U 02 – potrafi wykorzystywać wiedzę psychologiczną w celu wyznaczania kierunków działań wspierających (rewalidacyjnych i terapeutycznych)	SK_U04
	U 03 – potrafi opracować założenia indywidualnego programu wsparcia dla osób z niepełnosprawnością	SK_U01

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	K 01– ma świadomość swojej wiedzy i umiejętności, rozumie konieczność stałego kształcenie się w zakresie psychologii rehabilitacyjnej osób z niepełnosprawnością	SK_K03
	K 02 – potrafi współpracować w grupie specjalistów w celu wspomaganie rozwoju osób z niepełnosprawnością	SK_K02
	K03 – posiada kompetencje interpersonalne niezbędne do prowadzenia zindywidualizowanych oddziaływań wobec osób z niepełnosprawnością	SK_K06

Organizacja												
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach										
		A		K		L		S		P		E
Liczba godzin	20			10								E
30												

Opis metod prowadzenia zajęć

Kurs odbywa się zdalnie w trybie synchronicznym za pomocą platformy MS Teams.

Wykład interaktywny z prezentacją multimedialną (wykład informacyjny, wykład problemowy, objaśnienie i wyjaśnienie).

Ćwiczenia: dyskusja, praca w grupach, projekty indywidualne/grupowe, burza mózgów, analiza przypadków, analiza filmu, dyskusja na platformie MS Teams

Formy sprawdzania efektów kształcenia

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy -prezentacja	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna	Egzamin ustny	Test zaliczeniowy	Inne
W01						X	X	X	X			X	
W02						X	X	X	X			X	
W03						X	X	X	X			X	
U01						X	X	X	X			X	
U02						X	X	X	X			X	
U03						X	X	X	X			X	
K01								X	X				
K02								X	X				
K03								X	X				

Kryteria oceny

Egzamin testowy (ocena pozytywna = 50% + 1 pkt)
 Zaliczenie ćwiczeń: poprawne wykonanie projektu indywidualnego, aktywny udział w zajęciach, obecność obowiązkowa (dopuszczalne max 1 nieobecności)

Uwagi	<p>Kurs odbywa się zdalnie w trybie synchronicznym za pomocą platformy MS Teams.</p> <p>Wykład interaktywny z prezentacją multimedialną (wykład informacyjny, wykład problemowy, objaśnienie i wyjaśnienie).</p> <p>Ćwiczenia: dyskusja, praca w grupach, projekty indywidualne/grupowe, burza mózgów, analiza przypadków, analiza filmu, dyskusja na platformie MS Teams</p>
-------	---

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

Uwagi	<p>Wykłady</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Niepełnosprawność – ogólne wprowadzenie: klasyfikacje medyczne i modele niepełnosprawności 2. Segregacja, integracja, inkluzja – w kontekście kształcenia i partycypacji społecznej 3. Niepełnosprawność intelektualna – epidemiologia, etiologia, klasyfikacja, potrzeby psychologiczne i przebieg rozwoju w kontekście rodzinnym i społecznym 4. Wybrane zespoły genetyczne – specyfika funkcjonowania i rozwoju 5. FAS – jako najczęściej występująca przyczyna niepełnosprawności intelektualnej 6. Niepełnosprawność sensoryczna – rodzaje, klasyfikacje, potrzeby psychologiczne i przebieg rozwoju w kontekście rodzinnym i społecznym 7. Niepełnosprawność fizyczna - klasyfikacje, potrzeby psychologiczne i przebieg rozwoju w kontekście rodzinnym i społecznym. 8. Choroby przewlekłe przyczyną niepełnosprawności 9. Adaptacja do niepełnosprawności w kontekście potrzeb i możliwości realizacji zadań rozwojowych 10. Psychologia rehabilitacyjna wobec problemów osób z niepełnosprawnością i ich rodzin <p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Niepełnosprawność, rehabilitacja, rewalidacja – konceptualizacja pojęć w odniesieniu do współczesnych koncepcji psychologicznych. 2. Społeczny odbiór osób z niepełnosprawnością. Stereotyp osoby z niepełnosprawnością, substereotypy osób z poszczególnymi rodzajami niepełnosprawności, autostereotypy i schemat siebie u osób z niepełnosprawnością – przegląd badań krajowych i zagranicznych 3. Proces stawania się osobą z niepełnosprawnością – specyfika sytuacji psychologicznej osoby nagle vs. stopniowo tracącej zdrowie i sprawność w biegu życia. 4. Psychologiczna sytuacja osób z niepełnosprawnością – przegląd i analiza badań krajowych i zagranicznych dotyczących wybranych obszarów funkcjonowania osób z różnymi typami dysfunkcji 5. Praca projektowa: Razem łatwiej – cykl specjalistycznych szkoleń dla otoczenia osób niepełnosprawnych Skuteczna Aktywność- warsztaty społeczno- psychologiczne 6. Otworzyć Nowe Drogi” 7. Seks a niepełnosprawność
-------	---

Wykaz literatury podstawowej

Bobińska, K., Pietras T., Gałeczki P (red.)(2012). Niepełnosprawność intelektualna – etiopatogeneza, epidemiologia, diagnoza, terapia. Warszawa: PWN
 Kościelska, M (1995). Oblicza upośledzenia. Warszawa: PWN
 Lane, H (1996). Maska dobroczynności. Warszawa: WSiP
 Majewski T. (1997). Psychologia niewidomych i słabowidzących. Lublin PWZN
 Pisula E. (2000). Autyzm u dzieci diagnoza klasyfikacja etiologia. PWN
 Wyszynska A. (1987). (red.). Psychologia defektologiczna. Warszawa: PWN
 Schier, K; Zalewska, M. (2006). Krewni i znajomi Edypa. Wydawnictwo SCHOLAR.
 Zalewska, M. (1998). Dziecko w autoportrecie z zamalowaną twarzą. Wydawnictwo Santorski.

Wykaz literatury uzupełniającej

Baron-Cohen, S. (2009). The Empathizing-Systemizing Theory of Autism. W: The Year in Cognitive Neuroscience (68–80) Ann. N.Y. Acad. Sci. 1156:doi: 10.1111/j.1749-6632.2009.04467.x
 Lewartowska-Bobkiewicz L. (2011), Niepełnosprawność intelektualna. Diagnozowanie, edukacja i wychowanie, Gdańsk: .
 Obuchowska, I (1995). Dziecko niepełnosprawne w rodzinie. Warszawa: WSiP. Cz I.
 Pisula E. (2007). Rodzice i rodzeństwo dzieci z zaburzeniami rozwoju. Warszawa: Wydawnictwo UW.
 Bobolewska A. (2002). Cela. Odpowiedz na Zespół Downa. Warszawa: W.A.B.
 Temple Grandin (1995). Byłam dzieckiem autystycznym. Warszawa: PWN
 Vujicic N. (2012). Bez rąk, bez nóg, bez ograniczeń. Aetos Media
 Blair, C., Raver, C. C. (2012). Individual development and evolution: Experiential canalization of self-regulation. Developmental Psychology, 48(3), 647–657. DOI: [10.1037/a0026472](https://doi.org/10.1037/a0026472)
 Notbohm E., Zysk V.: 1001 porad dla rodziców i terapeutów dzieci z autyzmem i zespołem Aspergera, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2016
 Ozonoff S., Dawson G., McPartland J.C.: Wysokofunkcjonujące dzieci ze spektrum autyzmu. Poradnik dla rodziców, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2015
 Prizant B. M., Fields-Meyer T.: Niezwyczajni ludzie. Nowe spojrzenie na autyzm. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2017
 Wilde K.: Logistyka autyzmu. Przewodnik dla rodziców, którzy zmagają się z kładzeniem dziecka spać, treningiem toaletowym, napadami złości, biciem i innymi wyzwaniem życia codziennego, Wydawnictwo HARMONIA, Gdańsk 2016
 Schmidt P.: Chłopiec z Saturna. Jak dziecko autystyczne widzi świat, Wydawnictwo Fraszka Edukacyjna, Warszawa 2015
 Zawadzka E., Rawa-Kochanowska A.: Magiczny świat baśni i bajek. Metafory i symbole w procesie wspomaganiania dziecka w rozwoju, Wydawnictwo Difin, Warszawa 2015

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

Liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	20
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	10
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym – konsultacje indywidualne	5

Liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	50
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	20
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	15
	Przygotowanie do testu zaliczeniowego	30
Ogółem bilans czasu pracy		150
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		6